

Η μετανάστευση των Αποστολιανών τον 20^ο αιώνα

Ο 20^{ος} αιώνας είναι ο αιώνας της μαζικής μετανάστευσης. Τον αιώνα αυτό εκατομμύρια άνθρωποι από διάφορες γωνιές του πλανήτη, αναζήτησαν νέες ευκαιρίες, ασφάλεια και καλύτερη ζωή σε ξένες χώρες. Το μεταναστευτικό αυτό κύμα επηρέασε τα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και τεχνολογικά δρώμενα, αναδιαμορφώνοντας το δημογραφικό τοπίο των εθνών, αφήνοντας έτσι ανεξίτηλο σημάδι στην πορεία της ιστορίας. Τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα της εποχής δεν άφηναν τα περιθώρια για τη δημιουργία καλύτερων προοπτικών επιβίωσης χωρίς την ανάγκη ξεριζωμού. Το πρώτο κύμα ελληνικής μετανάστευσης προς τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, τον Καναδά και την Αυστραλία σημειώθηκε στις αρχές του 20ού αιώνα, κυρίως κατά τα τέλη του εικοστού αιώνα και των αρχών της δεκαετίας του 1920. Πολλοί Έλληνες αναζητούσαν οικονομικές ευκαιρίες και έφυγαν σε αυτές τις χώρες. Εγκαταστάθηκαν σε αστικές περιοχές και εργάστηκαν σε βιομηχανίες, στην μεταποίηση, την εξόρυξη, στην κατασκευή του δικτύου των σιδηροδρόμων και την γεωργία.

Οι περισσότεροι από τους πρώτους μετανάστες προερχόταν από αγροτικές περιοχές της Ελλάδας και συχνά ήταν εργάτες ανειδίκευτοι. Η πλειονότητα των Ελλήνων μεταναστών εγκαταστάθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες, ιδίως σε πόλεις όπως η Νέα Υόρκη, το Σικάγο και η Βοστώνη. Δημιούργησαν ελληνικές κοινότητες, με επίκεντρο τις ελληνορθόδοξες εκκλησίες. Οι κοινότητες αυτές έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση του ελληνικού πολιτισμού και των παραδόσεων, ενώ παράλληλα προσαρμόστηκαν στην αμερικανική ζωή. Ωστόσο, δεν ήταν λίγες οι περιπτώσεις των Ελλήνων που στρέφονταν προς την

εγκληματικότητα για να επιβιώσουν, ενώ αντιμετωπίζονταν από τον γηγενή πληθυσμό με έναν αρκετά περιφρονητικό τρόπο και συχνά τα φαινόμενα βίας και ρατσιστικών συμπεριφορών ήταν εμφανή στην αμερικανική κοινωνία.

Η Ελληνική μετανάστευση επηρεάστηκε σημαντικά από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο λόγω των περιορισμών, και αργότερα από την «μεγάλη ύφεση» του 1929, που διέλυσε την αμερικανική οικονομία και ταυτόχρονα επηρέασε την παγκόσμια . Οι Έλληνες μετανάστες διατήρησαν ισχυρούς δεσμούς με την πατρίδα τους, στέλνοντας εμβάσματα και στηρίζοντας μέλη της οικογένειάς τους στην Ελλάδα, διότι πάντα πίστευαν πως μια μέρα θα γυρίζαν στην αγαπημένη τους πατρίδα .

Με το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και του ελληνικού εμφυλίου (1946-1949) έχουμε νέο κύμα ελληνικής μετανάστευσης. Πολλοί Έλληνες έφυγαν από την εμφύλια σύρραξη αναζητώντας καταφύγιο σε χώρες όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, ο Καναδάς και η Αυστραλία και όχι μόνο, καθώς αρκετοί επέλεξαν να εγκατασταθούν στα κράτη του Ανατολικού μπλοκ. Αυτή η νέα κατηγορία προσφύγων, οι πολιτικοί πρόσφυγες, όπως ονομάστηκαν, αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους για να μπορέσουν να σώσουν τους εαυτούς τους και τις οικογένειές τους από τους διωγμούς, τους φασίστες που ήταν η άρχουσα τάξη, το παρακράτος και των δεξιών τότε κυβερνήσεων.

Ειδικότερα για την περίπτωση της Γερμανίας, που είχε μόλις χωριστεί σε δύο κράτη, το δυτικό μέρος είχε ανάγκη από εργάτες για την ανοικοδόμησή της. Συνεπώς, εκείνη την περίοδο έφυγαν πολλοί εργατικοί μετανάστες (Gastarbeiter), οι οποίοι αναζητούσαν μία καλύτερη ζωή. Περίπου 600.000 Έλληνες μετανάστες επέλεξαν

να εγκαταλείψουν τις οικογένειές τους για να μπορέσουν να αναζητήσουν κάπου μία θέση εργασίας

Οι Έλληνες μετανάστες έκαναν σημαντικές πολιτιστικές συνεισφορές στις χώρες υποδοχής τους. Εισήγαγαν την ελληνική κουζίνα, τη μουσική, το χορό και την τέχνη, εμπλουτίζοντας τον πολιτιστικό ιστό των νέων τους πατρίδων. Τα ελληνικά εστιατόρια, τα φεστιβάλ και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, έγιναν δημοφιλή και συνεχίζουν να αναβιώνουν μέχρι σήμερα.

Σήμερα, οι ελληνικές κοινότητες σε όλο τον κόσμο συνεχίζουν να ευημερούν και να γιορτάζουν την πλούσια κληρονομιά τους.

Οι Αποστολιανοί δεν έμειναν αδιάφοροι από το κύμα φυγής της μετανάστευσης ειδικά από το 1900 έως το 1920. Την περίοδο εκείνη εκτός από την γεωργία οι Αποστολιανοί είναι κυρατζήδες, που αυτό σήμαινε ότι είχαν επαφές με άλλα χωριά, αλλά και το Ηράκλειο. Άρα γνώρισαν το τι συνέβαινε στον κόσμο και ότι υπήρχαν οικονομικές ευκαιρίες σε άλλα κράτη .

Στον πρόλογό του για τα παραμύθια των Αποστόλων Πεδιάδας ο δάσκαλος Αριστοφάνης Χουρδάκης γράφει¹:

«Πριν από πενήντα χρόνια κι ακόμη πιο παλιά το χωριό ανθούσε οικονομικά όχι μόνο από τις ελιές, τα αμπέλια και τα πολλά βοσκοτόπια που έχει, αλλά περισσότερο από το εμπόριο.

Λάδια, κρασιά, δέρματα, κεριά, υφάσματα, τρόφιμα ήταν μερικά από τα είδη που εμπορεύονταν οι Αποστολιανοί. Και έφευγαν από το χωριό κάθε πρωί αξημέρωτα και έπιαναν τα γύρω χωριά και πουλούσαν τα εμπορεύματά τους φορτωμένα στα ζώα και έφταναν μέχρι τη Μεσαρά και τη Βιάννο. Και διανυκτέρευαν σε μακρινά χωριά και καμιά φορά έλειπαν μέρες.

¹ Αριστοφάνης Χουρδάκης, *Τα Παραμύθια των Αποστόλων Πεδιάδας*, Ηράκλειο 1997

Όλες αυτές οι επαφές τα χρόνια εκείνα είχαν την ευεργετική τους επίδραση στην πνευματική ζωή των Αποστολιανών, γιατί, όσοι ταξίδευαν, εμάθαιναν ιστορίες, τραγούδια, παραμύθια και άλλα πολλά, που πλούτιζαν τη λαϊκή κουλτούρα του χωριού τους».

Άρα γνώρισαν το τι συνέβαινε στον κόσμο και ότι υπήρχαν οικονομικές ευκαιρίες σε άλλα κράτη; Για παράδειγμα τα νέα τα μετέφεραν στα άλλα χωριά οι Αποστολιανοί κυρατζήδες.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι το πρώτο αυτοκίνητο ήρθε στο χωριό το 1922 από τον Τζακουρνή που ήταν Καστελλιανός, παντρεμένος με Αποστολιανή. Είχε ρόδες όπως του κάρου και ήθελε πέντε με έξι ώρες να πάει στο Ηράκλειο, όσο και τα ζώα. Χαλούσαν συνέχεια και πολλές φορές οι επιβάτες κατέβαιναν από την καρότσα και τα έσπρωχναν για να πάρουν εμπρός.

Στο Καστέλλι που ήταν πρωτεύουσα της επαρχίας Πεδιάδας, ο δρόμος ολοκληρώθηκε το 1927. Οι Καστελιανοί, αλλά και από τα άλλα χωριά, ερχόταν στο χωριό για να πάρουν αυτοκίνητο για το Ηράκλειο. Όλα αυτά αναφέρονται για να ληφθεί υπόψη ότι οι όποιες πληροφορίες μεταφερόταν από στόμα σε στόμα, μιας και δεν υπήρχαν μέσα αναπαραγωγής γραπτών, και γενικά μέσα μαζικής ενημέρωσης δηλ. ραδιόφωνα, τηλεοράσεις, διαδίκτυο όπως τις μέρες μας. Οι δε εφημερίδες που υπήρχαν στα αστικά κέντρα, δεν υπήρχαν μέσα να τις μεταφέρουν στην επαρχία.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται στοιχεία Αποστολιανών που μετανάστευσαν:

α/α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ	ΤΟΠΟΣ
1	Σμαριανάκης Μιχάλης	Γεώργιος	Οδησός
2	Παπαδάκη Γιώργης	Μανόλης	Αυστραλία
3	Σμαριανάκης Γιώργης	Θεοχάρης	Η.Π.Α
4	Πετρομιχελάκης Δημήτρης	Νικόλαος	Η.Π.Α

5	Παντελάκης Μανόλης	Κωνσταντίνος	Αυστραλία
6	Παντελάκης Αντώνης	Γεώργιος	Αυστραλία
7	Σαμπαθιανάκης Ζαχαρίας	Ιωάννης	Η.Π.Α
8	Μπιτζαράκης Γιάννης	Νικόλαος	Η.Π.Α
9	Πετροδασκαλάκης	Νικόλαος	Σουδάν
10	Ηγουμενάκης Δημήτριος	Κωνσταντίνος	Η.Π.Α
11	Ηγουμενάκης Δημοσθένης	Γεώργιος	Η.Π.Α
12	Ηγουμενάκης Γιώργης	Μανόλης	Η.Π.Α
13	Ηγουμενάκη Άννα	Χαρίδημος	Η.Π.Α
14	Ηγουμενάκη Έλλη	Χαρίδημος	Η.Π.Α
15	Ηγουμενάκης Μανόλης	Νικόλαος	Η.Π.Α
16	Ηγουμενάκης Νίκος	Μανόλης	Η.Π.Α
17	Πετρομιχελάκης Δημήτρης	Μανόλης	Η.Π.Α
18	Πετρομιχελάκης Γιάννης	Μανόλης	Η.Π.Α
19	Σφακιανάκης Γιάννης	Γεώργιος	Η.Π.Α
20	Φαρσαράκης Δημήτρης	Γιάννης	Η.Π.Α
21	Παντελάκης Γιώργης	Γιάννης	Η.Π.Α
22	Σμαριανάκης Στέλιος	Μανόλης	Αυστραλία
23	Σμαριανάκη Κατερίνα	Μανόλης	Αυστραλία
24	Σμαριανάκη Γεωργία	Μανόλης	Αυστραλία
25	Φρουδάκης Γιάννης	Αντώνιος	Γερμανία
26	Στρατάκη Αφροδίτη	Κωνσταντίνος	Γερμανία
27	Πετρομιχελάκη Μαρία	Γεώργιος	Γερμανία
28	Δαμιανάκης Μανόλης	Νικόλαος	Η.Π.Α
29	Ηγουμενάκη Μερώπη	Γιάνγκος	Η.Π.Α
30	Δαμιανάκης Μιχάλης	Πέτρος	Αυστραλία
31	Παπαδάκης Νίκος	Γιάννης	Η.Π.Α

Όλοι οι παραπάνω βοήθησαν τις οικογένειές τους με εμβάσματα και άλλοι βοήθησαν τα παιδιά των συγγενών τους να σπουδάσουν στις χώρες που ήταν.

Ένας όμως που δεν ήταν άλλος από τον Γιάννη Νικολάου Μπιτζαράκη δεν προσέφερε μόνο στους συγγενείς του, αλλά σε όλους του Αποστολιανούς και τους κατοίκους της Κρήτης.

Σαν σημαίων μέλος της Παγκρήτιας ένωσης Κρητών Η.Π.Α, προσέφερε τα μέγιστα για την κατασκευή του Βενιζελείου Νοσοκομείου.

Με τον θάνατο του Ελευθερίου Βενιζέλου το **1936**, η Παγκρήτια Ένωση Κρητών Αμερικής αποφάσισε να χρηματοδοτήσει την κατασκευή ενός μεγάλου έργου στη μνήμη του Εθνάρχη Ελευθερίου Βενιζέλου, το οποίο να έχει παγκρήτιο χαρακτήρα.

Το **1949** συνάπτεται σύμβαση μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης, της Αμερικανικής Αντιπροσωπείας, της Παγκρήτιας Ένωσης των Κρητών των ΗΠΑ και του Δήμου Ηρακλείου για την κατασκευή του έργου. Οι τρεις πρώτοι αναλαμβάνουν την χρηματοδότηση και ο Δήμος Ηρακλείου παραχωρεί το οικόπεδο.

Στις 22 Αυγούστου **1953** εγκαινιάζεται το νέο νοσοκομείο και ονομάζεται ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΦΥΜΑΤΙΩΝΤΩΝ. Λειτουργεί αρχικά σαν σανατόριο.

Το **1965** μετατρέπεται από σανατόριο σε Γενικό Νοσοκομείο από τον χωριανό μας γιατρό Γιώργη Κων/νου Ηγουμενάκη, που ήταν Υπουργός Υγιεινής.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΜΕΣΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΤΙΜΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΗΓΟΥΜΕΝΑΚΗ

Ὁ ἀνά χειῖρας Τόμος κυκλοφορεῖ
μέ τήν εὐγενή φροντίδα τοῦ
Ροταριανοῦ Ὁμίλου Ἀθηνῶν

ΑΘΗΝΑΙ 1983

Ὅταν ἀνέλαβα τό Ὑπουργεῖον τῆς Ὑγιεινῆς, ἡ πρώτη ὑπογραφή τήν ὁποῖαν ἔβαλα, ἦτο ἐκείνη ἡ ὁποία μετέβαλεν τό σύγχρονον Βενιζέλειον Σανατόριον 250 κλινῶν καί ἐνοσηλεύοντο εἰς αὐτό 20 περιπατητικοί ἀσθενεῖς, εἰς Γενικόν Νοσοκομεῖον διά τήν ἀνθρωπίνην νοσηλείαν τῶν ἀσθενούντων Ἡρακλειωτῶν. Συγχρόνως προγραμμάτισα ἑτέρας 500 κλινάς διά νά δύναται νά ἀνταποκριθῇ εἰς νοσοκομειακᾶς ἀνάγκας ὁλοκλήρου τοῦ νομοῦ. Διά τᾶς ἀνάγκας τῆς ἐπαρχίας Ἰδρυσα ὑπονομοῦσα ἐπιβλέπων τῶν ἀσθενούντων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ.

Το **1967** λειτουργεί σαν Γενικό Νοσοκομείο με 200 κρεβάτια και με τις βασικές ιατρικές ειδικότητες.

Ο Γιάννη Νικολάου Μπιτζαράκης χρηματοδότησε ακόμα και την κατασκευή ενός θαλάμου στο Βενιζέλειο νοσοκομείο Ηρακλείου.

Ο ίδιος δώρισε το 1965 το ποσό των 5.000 δολαρίων Η.Π.Α - ποσό πάρα πολύ μεγάλο για την εποχή εκείνη- στην κοινότητα των Αποστόλων, για να γίνουν κοινωφελή έργα. Με τα χρήματα της δωρεάς αυτής, η κοινότητα ολοκλήρωσε το δίκτυο ύδρευσης μέσα στο χωριό και τοποθετήθηκαν

υδρόμετρα σε κάθε παροχή νερού . Έτσι ολοκληρώθηκε ένα μεγάλο έργο που ξεκίνησε το 1963 , όταν ήταν πρόεδρος ο Καρουζάκης Νικόλαος του Βασιλείου. Είναι το μεγαλύτερο έργο που έγινε ποτέ στο χωριό. Η κοινότητα είχε αγοράσει την πηγή του Σαμπροβάλη που είναι στο Άγιο Παντελεήμονα. Οραματιστής του έργου ήταν ο πρόεδρος Καρουζάκης Νικόλαος, ο οποίος στηρίχθηκε και από άλλους Αποστολιανούς σε αυτή του την προσπάθεια. Έσκαψαν χαντάκι πλάτους 50 έως 60 εκ. και βάθος 80 έως 100 εκ. με τα χέρια, μήκους 8 χιλιομέτρων, από του Σαμπροβάλη την πηγή μέχρι την δεξαμενή της ποτήστρας στο *Κουτούτο*.

Με μοναδικά εργαλεία σκαλήδες, κασμάδες και φτυάρια. Στην περιοχή του Τζίκουνα δυσκολεύτηκαν, γιατί το έδαφος είναι πολύ σκληρό (είναι δωματοχώμα). Έκαμαν όμως μια ομάδα τα ... τρία θεριά, Πετρομιχελάκης Γιάννης (Μπαζίνας), Πετροδασκαλάκης Μανόλης (Μανόλας) και Ροβύθης Μανόλης (Ροβυθομανόλης) και είχαν σκάψει μέχρι 13 μέτρα χαντάκι την μέρα. Όταν ο Πετροδασκαλάκης Μανόλης (Μανόλας) είχε σκάψει 40 μέτρα μόνος του. Τοποθέτησαν τις σωλήνες και τις σκέπασαν . Δίχως την βοήθεια μηχανημάτων. Όλα αυτά έγιναν σε 45 ημέρες. Το νερό ερχότανε από τον Άγιο Παντελεήμονα με φυσική ροή μέχρι την μεγάλη δεξαμενή της ποτήστρας (χωρητικότητας 400 κυβικά). Από εκεί με ηλεκτρικό μοτέρ το ανέβαζαν στην πετρόχτιστη δεξαμενή, που είναι στον λόφο πάνω από την γειτονιά *Κεφάλι*. Από εκεί με δίκτυο το πήγαν σε κάθε σπίτι. Σήμερα ακόμα υπάρχουν καπάκια φρεατίων νερού, που είναι ανάγλυφα με τα αρχικά του δωρητή Γιάννη Μπιτζαράκη .Το όλο έργο τέλειωσε όταν ήταν πρόεδρος ο Σμαριανάκης Μανόλης του Κων/νου και όταν παραιτήθηκε, αφού διορίστηκε από τον Γιώργη Ηγουμενάκη στην ΔΕΗ, ανέλαβε πρόεδρος ο Κορνελάκης Γιάννης του Γεωργίου και ολοκλήρωσε το έργο.

Από τότε που κατοικήθηκε το χωριό για πρώτη φορά είχαν τρεχούμενο νερό μέσα στα σπίτια τους.

Όλα αυτά έγιναν με την βοήθεια του δωρητή-ευεργέτη, Γιάννη Μπιτζαράκη, ενώ κι οι ίδιοι οι χωριανοί στήριξαν την όλη προσπάθεια.

Όταν πέθανε ο Γιάννης Νικολάου Μπιτζαράκης το 1965, τα αδέλφια του ή οι κληρονόμοι τους, πήραν από 80.000 δραχμές ο κάθε ένας σαν κληρονόμοι μιας και αυτός ήταν ανύπαντρος. Αυτή την πληροφορία μου την μετέφερε η δασκάλα Ελπινίκη Μπιτζαράκη – Σαμπαθιανάκη, που ο παππού της ήταν αδέρφια με τον Γιάννη Μπιτζαράκη.

Ζήτησα από έναν ειδικό, τον Μάρκο Μαρινάκη, να μας υπολογίσει την πραγματική αξία των 5.000 χιλ. δολαρίων Η.Π.Α του 1965 σε σχέση με σήμερα. Έτσι τα 5.000 δολάρια το 1965 ήταν 150.000 δρχ. αφού η ισοτιμία του δολαρίου σε σχέση με τη δραχμή ήταν 30 δρχ. ανά δολάριο τότε. Με 150.000 δρχ. το 1965 αγόρασε κάποιος 500 λίρες γιατί η λίρα τότε είχε 300 δρχ. η μια. Σήμερα η λίρα έχει 500 Ευρώ η μια άρα οι 500 Λίρες είναι 250.000 Ευρώ.

Η πραγματική αγοραστική αξία των 5.000 δολαρίων του 1965 σήμερα είναι 250.000 ευρώ.

Η παραπάνω πινακίδα είναι τοποθετημένη στο κοινοτικό κατάστημα των Αποστόλων.

Ποιος όμως ήταν ο Γιάννης Νικολάου Μπιτζαράκης; Ο Μπιτζαράκης ήταν γόνος μιας από της παλαιότερες οικογένειες του χωριού. Ο Γιάννης Γεωργίου Πλευράκης έχει γράψει ότι όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν την Κρήτη και το χωριό μας το 1669, τέσσερις οικογένειες παρέμειναν στο χωριό που ήταν οι *Περτσελίδες, οι Μπιτζάριδες, οι Μεσσήνηδες και οι Ηγουμένηδες*, ενώ οι υπόλοιποι κατέφυγαν στα βουνά του Λασιθίου .

καίτοι ἔχουν συγχωνευθεῖ πρὸ πολλοῦ. Ἐπὶ τὴν εἴσοδον τῶν Τούρκων εὐ-
ρέθησαν τέσσαρες μόνον εἰκγένειες (Μπιτζάριδες, Ἡγουμένηδες, Περσε-
λίδες/Μεσσήνηδες) τῶν λοιπῶν καταφυγόντων εἰς τὸν ὄρεινόν κομὸν τοῦ
Λασιθίου καὶ μετὰ τὴν κατάπαυσιν τρομοκρατίας κατήρχοντο ἐκ διαφό-

Ο Γιάννης Γεωργίου Πετροδασκαλάκης αναφερόμενος στην ιστορία του χωριού των Αποστόλων, είχε πει τα ακόλουθα για τους Μπιτζάρηδες: *«...Επί Τουρκοκρατίας αρχίζουμε με δεκαοκτώ οικογένειες. Μερικές είναι οι Περτσελήδες, οι Μπιτζάρηδες, οι Μεσσήνηδες. Οι Τσαγκαράκηδες είναι μια οικογένεια που είναι των Σαμπαθιανήδων.....»*.

Ο πατέρας του Γιάννη Μπιτζαράκη λεγόταν Νικόλαος και είχε παντρευτεί από την Καλαμαύκα Λασιθίου. Απέκτησε τέσσερις γιούς, τον Μιχάλη, τον Μανόλη, τον Γιάννη και τον Σωτήρη και πέντε κόρες την Μαριόρα γυναίκα του Κανάκη Στρατάκη, την Σοφία, παντρεμένη στο Σαμπά, την Ελένη παντρεμένη στην Επισκοπή και δυο ακόμα παντρεμένες στην Καλαμαύκα, την Αικατερίνη και την Ειρήνη. Ο Γιάννης ήταν το έβδομο παιδί, από τα εννιά, του Νίκου Μπιτζαράκη και είχε γεννηθεί μεταξύ του 1899 με 1901, μιας και ο επόμενος, Σωτήρης Μπιτζαράκης είχε γεννηθεί το 1902 .

Ο Γιάννης Μπιτζαράκης 11 χρόνων υιοθετήθηκε από αμερικάνικη οικογένεια. Είχε έρθει από την Αμερική ενήλικας και βρέθηκε στην βίλα του γιατρού Γιώργη Κων/νου Ηγουμενάκη στο Ελληνικό των Αθηνών. Στις Η.Π.Α και συγκεκριμένα στο Μαϊάμι, δραστηριοποιούνταν με εστιατόριο και ξενοδοχείο. Ένας άλλος Αποστολιανός ξάδελφος του πατέρα του Γιάννη Μπιτζαράκη, ο Μπιτζαράκης Μιχάλης του Μανόλη, βρέθηκε και αυτός στη βίλα του Γιώργη Κων/νου Ηγουμενάκη, που ήταν φίλοι .

Για τον Γιώργη Κων/νου Ηγουμενάκη εργαζόταν σαν νοσοκόμα στο ιατρείο του η Ελένη Τζανετή, από μεγάλη οικογένεια των Χανίων. Η Τζανετή ήταν αδελφή της γυναίκας του Γιάννη Αντωνίου Πετρομιχελάκη, Μαρίκας, που ήταν αξιωματικός του ιππικού και ο αδελφός τους ήταν ο στρατηγός Σοφοκλής Τζανετής, που έκαμε υπουργός Δημόσιας Τάξης στην υπηρεσιακή κυβέρνηση Παρασκευόπουλου.

Υπηρεσιακή κυβέρνηση Ιωάννη Παρασκευόπουλου 1966:

- «Πρωθυπουργός» - («Πρόεδρος του υπουργικού συμβουλίου»): [Ιωάννης Π. Παρασκευόπουλος](#) - (διοικητής [Εθνικής Τράπεζας](#))
- «Υπουργός Δημοσίας Τάξεως» [Σοφοκλής Τζανετής](#) - (Γενικός Διευθυντής της [Υπηρεσίας Εθνικής Ασφάλειας](#))

Ο Γιάννης Πετρομιχελάκης είχε πάντα το καλύτερο άλογο της επιλαρχίας και δεν επέτρεπε σε κανένα να το ιππεύσει ακόμα και στον διοικητή του. Όταν μια φορά ήλθε νέος διοικητής στο στρατόπεδο, έμεινε έκπληκτος από την ομορφιά, αλλά και για το πως το είχαν εκπαιδεύσει αυτό το άλογο και ζήτησε να του το φέρουν να το ιππεύσει. Τον πληροφορήσαν ότι το άλογο ήταν του Πετρομιχελάκη και έπρεπε να ρωτηθεί αν ήθελε να το ιππεύσει άλλος. Ο νέος διοικητής δεν άκουσε και σαν διοικητής, θεώρησε ότι δεν έπρεπε να ζητήσει την άδεια του κατωτέρου του. Όταν όμως έμαθε ο Πετρομιχελάκης τι είχε συμβεί, πήγε στο γραφείο του διοικητού του και δίχως να αναφερθεί κλειδώνει την πόρτα του και τον έστειλε στο νοσοκομείο από το ξύλο. Πέρασε από στρατοδικείο και καταδικάστηκε γι' αυτό, αλλά ο Γιάννης Πετρομιχελάκης σαν

γνήσιος Πετρομιχελής, δεν άλλαξε. Τα παραπάνω μου τα διηγήθηκε ο γιος του Γιάννη Πετρομιχελάκη, Αντώνης, στο μνημόσυνο της Μαρίας Πετρομιχελάκη – Δοκιανάκη στα Καρουζανά.

Ο Γιώργος Κ. Ηγουμενάκης πρότεινε στον Γιάννη Μπιτζαράκη να παντρευτεί την Ελένη Τζανετή αλλά δεν δέχτηκε, γιατί ήταν στην ίδια ηλικία. Τότε πρότεινε στον Μπιτζαράκη Μιχάλη να την παντρευτεί και αυτός δέχτηκε. Η Ελένη Τζανετή δέχτηκε να παντρευτεί τον Μιχάλη Μπιτζαράκη παρά την μεγάλη διαφορά ηλικίας και μετακόμισε στο Μαϊάμι. Μετά από 3 χρόνια ο Μιχάλης Μπιτζαράκης πέθανε και η γυναίκα του Ελένη Τζανετή θυμήθηκε τον Γιάννη Μπιτζαράκη και του πρότεινε να αναλάβει το εστιατόριο και το ξενοδοχείο μιας και αυτή δεν γνώριζε τη δουλειά. Ο Γιάννης Μπιτζαράκης δέχθηκε και όχι μόνο μεγάλωσε την δουλειά, αλλά με τις ιδέες του, έγινε πασίγνωστο το εστιατόριο τους με πελάτες την ελίτ του Μαϊάμι και όχι μόνο. Μέσα σε δεξαμενές τοποθετούσε ζωντανά ψάρια που προμηθεύονταν από ψαράδες θάλασσας και ποταμών και οι πελάτες διάλεγαν ποια ήθελαν να τους ψήσουν. Από την ιδέα του αυτή απέκτησε πολλά χρήματα και γνωριμίες σε όλη την Φλόριδα και αργότερα σε όλες τις Η.Π.Α, σαν μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Παγκρήτιας Ένωσης Αμερικής.

Η Ελένη Τζανετή τον έκανε συνétaιρο, αλλά και σύντροφό της. Έζησαν παραμυθένια ζωή και πραγματοποίησαν το αμερικάνικο όνειρο. Ο Γιάννης Μπιτζαράκης δεν ξέχασε όμως ποτέ τα αδέρφια του, το χωριό του, την Κρήτη και γενικά τους Κρητικούς και αυτό φαίνεται από το φιλανθρωπικό του έργο και την συμμετοχή του στην ανέγερση του Βενιζελείου νοσοκομείου ως μεγάλου δωρητή.

Το Βενιζέλειο ως σανατόριο αρχές της δεκαετίας του 1960

ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΩΡΗΤΑΙ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΜΜ. ΜΠΕΤΙΝΗΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΗΜΕΡΑΚΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΛΙΟΥΤΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΥΛΑΚΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΒΑΚΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΙΝΟΚΛΑΟΣ
ΜΑΡΚΟΣ ΜΑΜΑΛΑΚΗΣ	ΜΑΡΙΚΑ ΚΥΡ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΔΙΣΟΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΡΑΚΙΑΝΑΚΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ	ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΑΔΑΚΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΥΦΑΝΤΑΚΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ
ΑΝΝΑ ΜΠΡΙΤΣΑΚΗ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗΣ	ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΦΩΤΑΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΣΕΝΗΣ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΨΙΛΙΑΚΗΣ
ΜΑΝΟΥΣΟΣ ΕΡΓΑΣΟΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΗΤΕΛΑΚΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΤΣΙΔΑΚΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΛΛΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ	ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΣΑΚΟΡΡΑΦΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΓΑΛΟΒΡΥΣΑΝΑΚΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΤΣΩΝΑΚΗΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΧΑΚΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΙΤΣΟΥΛΑΚΗΣ	ΑΡΓΥΡΩ ΧΑΤΣΗΓΙΑΝΝΑΚΗ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ	ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΛΑΔΑΚΗΣ
ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΣΑΒΙΩΑΝΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΙΖΑΡΑΚΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΙΔΑΚΗΣ	ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΥΡΑΚΗΣ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΛΕΙΒΑΔΙΩΤΑΚΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΡΙΒΑΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΡΤΖΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΙΡΑΚΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΣΤΟΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ	ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ
ΟΔΥΣΣΕΥ ΤΕΚΑΚΗΣ	

Η παραπάνω πινακίδα βρίσκεται στην είσοδο της παλαιάς πτέρυγας του Βενιζελείου.

Δεν απέκτησαν παιδιά. Σε ένα ταξίδι τους βάπτισε η Ελένη Τζανετή την Ελένη Νικολάου Πετρομιχελάκη (Ελένη της Αθηνάς). Έστειλε τακτικά χρήματα στον αδελφό του Σωτήρη, όπως μου αποκάλυψε ο ανιψιός του Αριστείδης Μπιτσαράκης, και του παράγγελνε πώς να τα μοιράσει στα αδέρφια του, αλλά και σε φτωχούς.

Η Ελένη Νικολάου Πετροδασκαλάκη μου είπε ότι της έλεγε ο πατέρας της ότι ο Σωτήρης Μπιτζαράκης μετέφερε τα χρήματα από την τράπεζα του Ηρακλείου μέσα σε τρίχινο τρουβά στο χωριό.

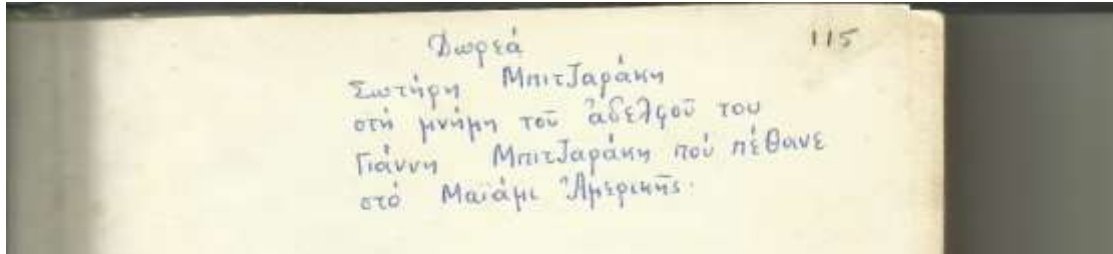
Φιλοξένησε αρχές της δεκαετίας του 1950, τον Κων/νο Γεωργίου Ηγουμενάκη που έκανε μεταπτυχιακό στο πανεπιστήμιο ιατρικής του Μαϊάμι.

Φιλοξενούσε και σπούδαζε άπορους αριστούχους φοιτητές από όλη την Ελλάδα. Βοηθούσε με κάθε τρόπο τους Κρητικούς της Φλώριδας. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του είχε προβλήματα με την καρδιά του και δεν του επέτρεπαν να ταξιδεύει. Για το λόγο αυτό χρηματοδότησε έναν θάλαμο για την μνήμη των γονέων του στην καρδιολογική κλινική του Βενιζελείου, εκτός που ήταν και μεγάλος δωρητής. Έξω από τον θάλαμο στον πρώτο όροφο στο παλαιό κτίριο γράφει:

Δωρεά Ιωάννη Μπιτζαράκη εις μνήμη των γονέων του Νικολάου και Καλλιόπης.

Παράγγειλε στον αδελφό του Σωτήρη να αγοράζει βιβλία για τα παιδιά του σχολείου . Το παρακάτω βιβλίο δωρίστηκε στο σχολείο το 1965 στη μνήμη του Γιάννη Μπιτζαράκη. Μου το παράδωσε ο Πανάγος Γεωργίου Βασιλάκης. Θα το παραδώσω στον Πολιτιστικό Σύλλογο.

Σε όλα τα καπάκια των φρεατίων ύδρευσης υπήρχαν, πριν αντικατασταθούν από το νέο δίκτυο ύδρευσης, ανάγλυφα τα αρχικά Δ Ι Μ που σημαίνουν Δωρεά Ιωάννου Μπιτζαράκη.

Η κοινότητα των Αποστόλων τον έχει τιμήσει δίδοντας το όνομά του σε έναν δρόμο στο χωριό μας.

Η διόρθωση του κειμένου έγινε από τον δάσκαλο Βασίλη Δαμιανάκη, ενώ για τις εικόνες που πλαισιώνουν την εργασία φρόντισε η Ιωάννα Τσουκιά. Τους ευχαριστώ και τους δύο. Ευχαριστώ από καρδιάς για την βοήθεια τους στην έρευνα αυτή και τους παρακάτω:

Βασιλάκη Μάρκο τ. Γεωργίου

Βασιλάκη Πανάγο τ. Γεωργίου

Ηγουμενάκη Άλκη τ. Δημοσθένη

Μπιτζαράκη - Σαμπαθιανάκη Ελπινίκη τ. Μανόλη

Τσικαλάκη Μανόλη τ. Γιάννη

Μπιτζαράκη Μιχάλη τ. Βαγγέλη

Αντωνιάδη Μηνά (δάσκαλος)

Μπιτζαράκη Αριστεΐδη τ. Σωτήρη

Πετρομιχελάκη Ελένη του Νικολάου

Πετροδασκαλάκη Ελένη του Νικολάου

Μελέτη-Έρευνα:

Νίκος Μανόλα Ηγουμενάκης

Τηλ.6979224600

Δεκέμβρης 2024